

Ria van de Walle: Maaïke: opgroeien met autisme in de jaren '70, Uitgeverij Boekscout, Soest, 2019, ISBN: 9789402250503 (Autisme, Depressie, Bejegening, Eenzaamheid, Emoties, Familieverhoudingen, Stigmatisering, ED)

Soort boek/ziekte/stijl:

Maaïke groeide op in een Oost-Vlaams dorpje, niet ver van de bossen. Ze genoot er van de natuur en de dieren op de boerderij. Op achtjarige leeftijd werd ze onderzocht omdat ze sterke symptomen vertoonde van autisme. De diagnose werd gesteld, doch voor haar en haar omgeving werd dit doodgezwegen. Van haar ouders mocht het nooit bekend worden dat ze een autisimestoornis had. Daarom probeerden haar ouders haar vreemd gedrag te onderdrukken, waardoor Maaïke het gevoel kreeg, dat ze niet mocht zijn zoals ze werkelijk was. Maaïke kreeg het gevoel dat ze niet aanvaard werd in de maatschappij. Zo erg zelfs dat ze in een depressie belandde.

Over de schrijver:

Ria van de Walle, geboren in de jaren '70, groeide op in het platteland. Als een echte dierenvriend leerde ze in haar omgeving zorg dragen voor de natuur. Naast deze liefde heeft ze ook veel aandacht voor het jonge kind. Uit eigen ervaring weet ze dat een kind met een autisimestoornis heel wat zorg en aandacht nodig heeft.

Inzien:

<https://www.boekscout.nl/shop2/boek.php?bid=9030>

Bespreking:

Van de Walle vertelt in de proloog dat bij Maaïke op achtjarige leeftijd autisme is vastgesteld, maar haar ouders wilden niet dat dit bekend zou worden. Ze kon daardoor niet zichzelf zijn en kreeg van anderen een leven opgedrongen. Ze speelde een personage in haar eigen leven. Het verhaal begint toen Maaïke vier jaar was en op bezoek bij oma niet mocht tekenen, omdat oma vond dat kinderen zich nuttiger konden maken door voor haar karweitjes op te knappen. Niet mogen doen wat je zelf leuk vindt, is een beetje de rode draad in het kinderleven van Maaïke. Ze doet erg haar best om te voldoen aan de verwachtingen van anderen. Dat laatste valt niet mee. Op haar zevende hoorde ze van haar moeder dat ze liever een zoon hadden gehad, want ze hadden al een dochter. Ze waren erg ontgoocheld toen Maaïke kwam. Maaïke besluit spontaan dat ze dan gewoon een jongen wordt en ze voegde de daad bij het woord. Maar dat betekent ook dat haar ouders verwachten dat ze dan stoer moet zijn, maar dat lukt niet altijd. En als ze later naar de technische school wil – ze is ook erg handig in techniek – dan mag dat niet want dat is niet iets voor meisjes. Maaïke doet wel haar best om volwassenen te begrijpen, al lukt dat vaak niet goed. En omgekeerd lijkt bijna niemand zich goed in te leven in de situatie van Maaïke of wordt er niet goed doorgevraagd wat er in Maaïke omgaat. Ze merkt dat het haar niet lukt om dingen te doen die voor anderen zo vanzelfsprekend zijn. Gelukkig kan ze wel goed omgaan met dieren (de hond en de kalfjes op de boerderij) en kleine kinderen. Al is er niemand die haar stimuleert om een opleiding te doen die goed bij haar past. Als dierenvriend is Maaïke dan ook erg teleurgesteld als haar hond afgemaakt moet worden, zodat vader extra geld kan vragen voor de stormschade bij

de verzekeraar. Pas in haar volwassenleven lukt het Maaïke om na veel vallen en weer opstaan met haar stoornis om te gaan.

Wat viel op:

De auteur (Ria van de Walle) vertelt het verhaal vooral vanuit het perspectief van Maaïke. Ze doet geen poging om de autismestoornis uit te leggen, maar probeert via ervaringen zichtbaar te maken wat een dergelijke stoornis met een kind/jongere doet en wat er gebeurt als anderen geen weet hebben van de stoornis. Van de Walle beschrijft tal van pijnlijke voorbeelden waarin het 'vreemde' gedrag van Maaïke verkeerd wordt begrepen door anderen (ook door haar ouders die de stoornis ontkennen), waardoor ze alleen maar verder in de problemen komt.

Uiteindelijk vindt Maaïke zichzelf terug door gedichten te schrijven. In het boek zijn aan het eind van een aantal hoofdstukken ook gedichten opgenomen. Het vergt wel even een omslag van de lezer om van de tekst van de auteur te schakelen naar de gedichten van Maaïke, omdat het twee verschillende stijlen zijn waarin het verhaal wordt verteld.

Citaten:

Pag. 12 “De eerste die nog een woord zegt, volgt!”, schreeuwde de zuster. Maaïke nam de woorden nogal letterlijk en hield haar lippen stijf op elkaar, alsof ze bang was dat er anders toch nog een kreetje zou ontsnappen. Het hele schooljaar kon ze geen woord meer uitbrengen, zoveel schrik had ze van haar juf.”

Pag. 36 “Maaïke voelde zich zo anders, ze was veel gevoeliger dan haar zus en broer. Vaak begreep ze hen niet, maar ook de rest van het gezinnetje begreep Maaïke dikwijls niet. Zo kon vader de kinderen beloven: ‘als je flink werkt, gaan we zaterdag misschien naar zee.’ Als het die dag plots begon te regenen begreep Maaïke niet, dat ze niet naar zee gingen... Omdat ze vaak het verloop van de dagen op voorhand plande, raakte ze daardoor helemaal van streek.”

Pag. 55 Uit het gedicht *Pesten*
Allé wat doe je nou
ik had anders wel respect voor jou!
Je maakt me klein, vernedert mij
Maakt dat je nu zo blij?

Pag. 78 “Waarom kwam ze altijd in de problemen? Er was iets... maar wat?”

Pag. 104 “Maaïke vertelde wat er de voorbije dagen was gebeurd. Nu begrepen ze allebei dat de baas had gewild dat Maaïke zelf boos zou vertrekken. Hij had nooit gedacht dat het brave Maaïke zijn pestgedrag zomaar zou ondergaan.”